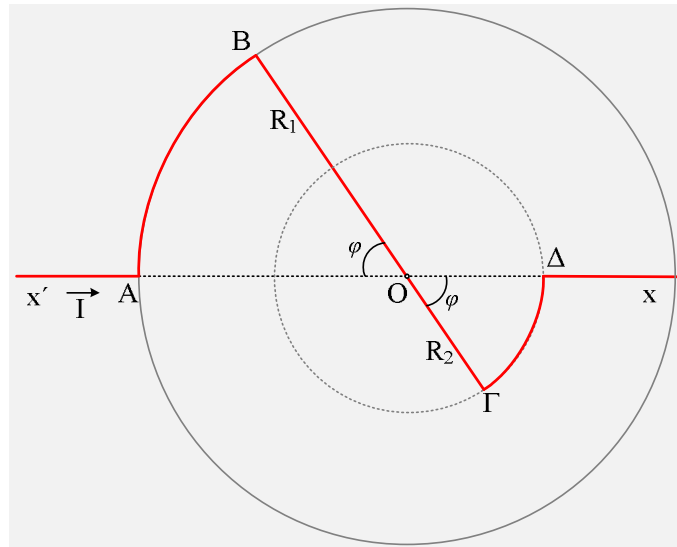

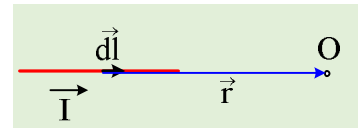
Το μαγνητικό πεδίο δύο τόξων

Δίνεται ο αγωγός $x'AB\Gamma\Delta Ex$ του σχήματος (με κόκκινο χρώμα), ο οποίος διαρρέεται από ρεύμα έντασης $I=3A$. Τα τμήματα AB και $\Gamma\Delta$ ανήκουν σε τόξα δύο ομόκεντρων κύκλων με ακτίνες $R_1=2R=0,2m$ και $R_2=R$, κέντρου O , όπου οι επίκεντρες γωνίες είναι ίσες με $\varphi=60^\circ$. Τα τμήματα $x'A$ και Δx είναι στην προέκταση των δύο ακτίνων στην διεύθυνση $x'x$, ενώ τα τμήματα BO και $O\Gamma$ είναι ακτίνες των δύο κύκλων. Να υπολογισθεί η ένταση του μαγνητικού πεδίου που δημιουργεί ο παραπάνω αγωγός στο σημείο O .

Απάντηση:

Τα ευθύγραμμα τμήματα του παραπάνω αγωγού, δεν δημιουργούν μαγνητικό πεδίο στο σημείο O , αφού είτε τα ίδια, είτε οι προεκτάσεις τους διέρχονται από το σημείο O . Πράγματι αν πάρουμε ένα στοιχειώδες τόξο $d\mathbf{l}$, όπως στο διπλανό σχήμα, τότε το μέτρο της έντασης στο O , θα δίνεται από τον νόμο των Biot-Savart:

$$dB = \frac{\mu_o}{4\pi} \cdot \frac{Idl}{r^2} \eta\mu\theta = \frac{\mu_o}{4\pi} \cdot \frac{Idl}{r^2} \eta\mu 0^\circ = 0$$

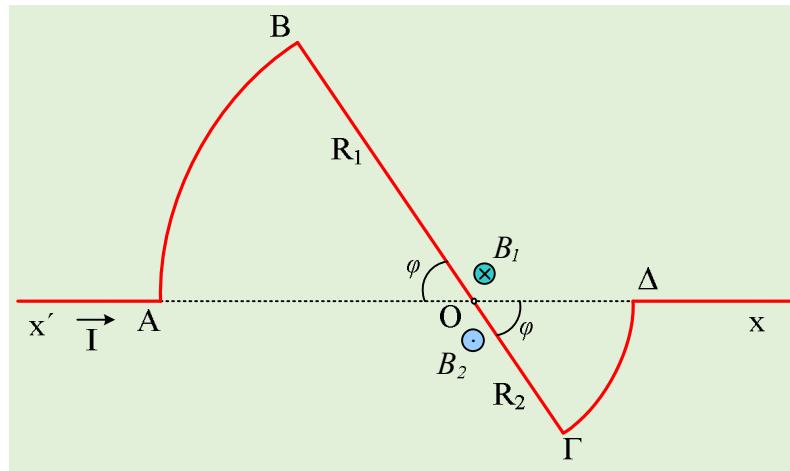
Αλλά αν κάθε τυχαίο στοιχειώδες τόξο δεν δημιουργεί μαγνητικό πεδίο στο σημείο O , τότε δεν θα δημιουργούν πεδίο συνολικά τα ευθύγραμμα τμήματα $x'A$, $B\Gamma$ και Δx .

Έτσι απομένουν τα δύο τόξα AB και $\Gamma\Delta$, για τα οποία έχουμε:

Κάθε στοιχειώδες τόξο του τμήματος AB δημιουργεί στο κέντρο O , μαγνητικό πεδίο έντασης dB_i , κάθετο στο επίπεδο της σελίδας, με φορά προς τα μέσα, οπότε την ίδια κατεύθυνση θα έχει και η συνολική ένταση B_1 , ενώ για το μέτρο της έντασης θα έχουμε:

$$dB_i = \frac{\mu_o}{4\pi} \cdot \frac{Idl}{R_1^2} \eta\mu 90^\circ = \frac{\mu_o}{4\pi} \cdot \frac{Idl}{R_1^2} \rightarrow$$

$$B_1 = \Sigma dB_i = \Sigma \frac{\mu_o}{4\pi} \cdot \frac{Idl}{R_1^2} = \frac{\mu_o}{4\pi} \cdot \frac{I \cdot \Sigma dl}{R_1^2} \quad (1)$$

Όμως το μήκος ενός τόξου είναι ένα κλάσμα $\varphi/360$ του μήκους του κύκλου, οπότε:

$$\Sigma dl = \frac{60}{360} 2\pi R_1 = \frac{1}{3} \pi R_1$$

Και η εξίσωση (1) μας δίνει:

$$B_1 = \frac{\mu_o}{4\pi} \cdot \frac{I \cdot \Sigma dl}{R_1^2} = \frac{\mu_o}{4\pi} \cdot \frac{I}{R_1^2} \cdot \frac{1}{3} \pi R_1 = \mu_o \frac{I}{12R_1} \quad (2)$$

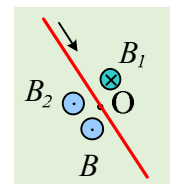
$$B_1 = \mu_o \frac{I}{12R_1} = 4\pi \cdot 10^{-7} \cdot \frac{3}{12 \cdot 0,2} T = 5\pi \cdot 10^{-7} T$$

Με την ίδια λογική το τόξο $\Gamma\Delta$ δημιουργεί στο O ένταση B_2 , όπως στο σχήμα με μέτρο που δίνεται από την εξίσωση (2):

$$B_2 = \mu_o \frac{I}{12R_2} = 4\pi \cdot 10^{-7} \cdot \frac{3}{12 \cdot 0,1} T = 10\pi \cdot 10^{-7} T$$

Συνεπώς η συνολική ένταση του μαγνητικού πεδίου στο σημείο O είναι κάθετη στο επίπεδο της σελίδας με φορά προς τα έξω με μέτρο:

$$B = B_2 - B_1 = 10\pi \cdot 10^{-7} T - 5\pi \cdot 10^{-7} T = 5\pi \cdot 10^{-7} T$$

dmargaris@gmail.com